

La Cisa

Model mixt **Controvèrsia**

Nous BRP **Renovació del parc mòbil**

Contaminants **Salut en la nostra feina**

Humor **La tira de l'Agustí**

Nº1

Model mixt

Pàg 4

Nous BRP

Pàg 12

Contaminants

Pàg 18

Humor

Pàg 22

Durant els últims anys el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya està experimentant molts canvis, i la majoria d'ells són en positiu. Per una banda s'està produint un relleu generacional que, sumat a l'experiència i a la feina feta durant molts anys per molts bombers, omple els parcs d'il·lusió i d'una ferma voluntat de professionalitzar la nostra feina. Per l'altra, la Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments (DGPEIS), després de la necessària mobilització de bombers i bomberes, ha decidit fer un salt endavant i fer una aposta valenta per la modernització del cos: nous vehicles, ampliació de mínims de parc, desenvolupament i implementació de l'àmbit de suport de la guàrdia... Podríem dir que tenim tot el necessari per esdevenir un cos de bombers professional i dotat de la tecnologia necessària per a garantir la qualitat del servei en totes i cadascuna de les nostres actuacions.

El bon moment del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya, però, xoca amb la realitat socioeconòmica del nostre país. La crisi sanitària provocada per la Covid-19 ha modificat profundament la manera de relacionar-nos amb el món i, alhora, ha fet més evident que mai les mancances estructurals d'un sistema, el capitalisme, que empeny treballadors d'arreu del món a la misèria. Podríem pensar que no ens afecta, que com a bombers no tenim cap responsabilitat en tot el que està passant i en tot el que, malauradament, passarà durant els propers mesos i anys. No obstant això, incendis com el del barri del Gorg de Badalona del passat mes de desembre ens demostren que no és així. Dia rere dia, com a bombers, entomem les conseqüències directes d'un sistema que ens ofega. Dia rere dia, desenvolupem un paper en la nostra societat i d'això, ens agradi o no, se'n deriva una responsabilitat. De què serviria ser els millors en l'obertura d'habitatges si aquestes obertures servissin per a desnonar les persones més vulnerables de la nostra societat? Seguiríem sent aquell cos de bombers professional al que volem aspirar?

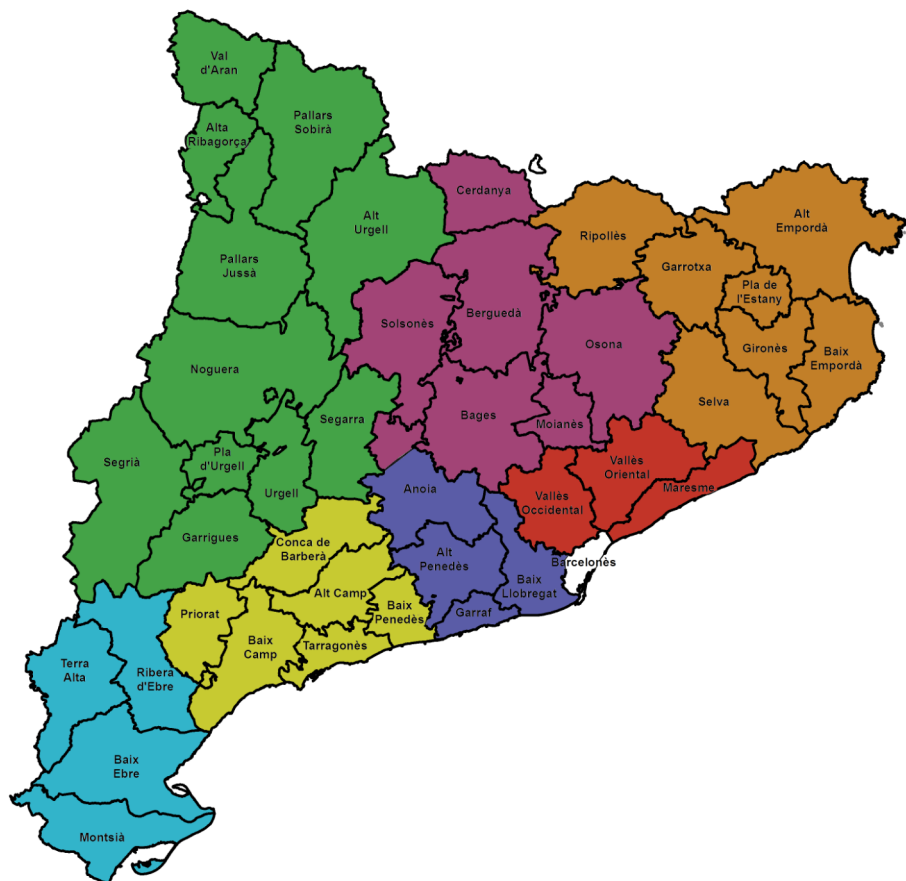
Amb aquesta voluntat neix la revista que teniu entre les mans. La Cisalla vol esdevenir una eina per millorar com a professionals, parlant i reflexionant sobre temes que ens afecten com a bombers, però des d'una òptica crítica, sense oblidar la consciència social que durant anys ha caracteritzat el nostre col·lectiu.

Esperem que aquesta sigui la primera de moltes publicacions.

Endavant les atxes!

Model mixt

Ruben García

Herència franquista o model d'èxit?

El model del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya és un model mixt, és a dir, és un cos format per bombers professionals i bombers voluntaris.

Actualment a Catalunya hi ha 152 parcs de bombers, d'aquests, 74 són parcs de bombers professionals i 76 són parcs de bombers voluntaris, i donen cobertura a tot el territori de Catalunya, exceptuant la ciutat de Barcelona.

Els parcs es distribueixen en les diferents Regions d'Emergència (RE) de la següent manera:

RE Centre: 20 parcs (10 professionals i 10 voluntaris)

RE Girona: 28 parcs (19 professionals i 9 voluntaris)

RE Lleida: 34 parcs (9 professionals i 25 voluntaris)

RE Metropolitana Nord: 22 parcs (11 professionals i 11 voluntaris)

RE Metropolitana Sud: 19 parcs (10 professionals i 9 voluntaris)

RE Tarragona: 15 parcs (8 professionals i 7 voluntaris)

RE Terres de l'Ebre: 12 parcs (7 professionals i 5 voluntaris)

Com sabreu, els bombers professionals tenim la condició de funcionaris, els bombers voluntaris, en canvi, estan vinculats amb l'Administració pública a través del decret 8/2015 de 27 de gener. Tant bombers professionals com bombers voluntaris rebem una contraprestació econòmica pel desenvolupament de les nostres tasques. Podríem dir, doncs, que el concepte de *voluntari* en el sistema mixt del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya és, com a mínim, dubtós. De fet, l'Institut Català del Voluntariat (INCAVOL) definia en el seu article segon el voluntariat com «*el conjunt de les persones que efectuen una prestació voluntària i lliure de serveis cívics o socials, sense contraprestació econòmica, dins el marc d'una organització estable i democràtica que comporti un compromís d'actuació a favor de la societat i de la persona.*»

El fet que els bombers voluntaris estiguin vinculats amb l'Administració pública i rebin una contraprestació econòmica ens podria fer pensar, fins i tot, que es tracta de treballadors a temps parcial.

Deixant de banda aquestes consideracions, hi ha un altre extrem del model mixt que és sovint motiu de preocupació. Com s'ha pogut deduir de la distribució de parcs professionals i de parcs voluntaris, a gran part del nostre territori no és possible garantir el servei de prevenció i extinció d'incendis i salvaments les 24 hores del dia durant els 365 dies de l'any, atès que gran part del

territori de Catalunya està cobert per parcs de bombers voluntaris i aquest fet impossibilita de *facto* aquesta cobertura.

De fet, segons les dades de la memòria del Departament d'Interior de 2018, hi ha 2.315 bombers professionals i 2.240 bombers voluntaris, però a la pràctica (si descomptem els bombers voluntaris veterans, els bombers voluntaris d'honor i els absents) el Síndic de Greuges de Catalunya, l'any 2019, calcula que la dotació efectiva de bombers voluntaris resta per sota del 50% dels nombres previstos pel propi Departament d'Interior.

El Sindicat Comissions Obreres (CCOO) va declarar el 10 de desembre de 2018 que d'aquests 2.240 dels que parla el Departament d'Interior, només estan actius entre 500 i 800 bombers voluntaris.

Aquestes dades posen de relleu, una altra vegada, la dificultat de garantir el servei de prevenció i extinció d'incendis i salvaments a tot el territori de Catalunya.

Precedents històrics

Origen del model mixt

Per trobar l'inici del actual model mixt cal retrocedir a l'estiu de 1958 a Gelida, moment en què es van crear els Bombers Voluntaris. Dos anys més tard l'Ajuntament d'aquesta població va reconèixer oficialment aquesta associació i l'octubre de 1960 el «Distrito Forestal del Estado» va

decidir crear una institució que absorbiria l'estructura creada a Gelida. Tot seguit, el «Distrito Forestal» va optar per ampliar aquesta nova línia institucional i estendre-la a les comarques barcelonines. La consolidació d'aquest cos, però, va estar condicionada a la prèvia implantació total del servei format per bombers professionals. Així doncs, el procés d'expansió institucional dels bombers voluntaris es va aturar, i fins l'any 1968 no es va reprendre, no cal recordar que encara estàvem sota el règim franquista.

El següent pas, va ser l'aprovació del Decret de 9 de setembre de 1978 on es nomenava una ponència per a plantejar l'esquema de l'estudi previ que s'havia de fer per a crear un servei nacional de bombers. En aquell moment, l'Ajuntament de Barcelona va decidir mantenir les competències en matèria de prevenció i extinció d'incendis i salvament, ja que no volia

perdre la titularitat de la gestió d'aquest servei.

L'estudi va tenir un cost de dos milions i mig de pessetes i, més tard, va ser conegut com el «Llibre vermell». L'estudi feia una aposta per la continuïtat del model mixt de bombers professionals i bombers voluntaris, heretant d'aquesta manera les bases construïdes per les diputacions franquistes.

Cal recordar que aquests canvis es van produir en plena transició espanyola. Si bé és cert que l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979 va possibilitar que la Generalitat de Catalunya aconseguís cert grau d'autogovern per a regular determinades matèries, com ara la prevenció i extinció d'incendis i salvament, no podem oblidar que les persones que seguien al capdavant de les administracions públiques, ara sota la forma d'estat

democràtic, social i de dret, eren, en molts casos, les mateixes que complien les funcions anàlogues en el règim franquista.

A tall d'exemple podem dir que un 43% del alcaldes franquistes es van tornar a presentar a les primeres eleccions democràtiques al consistori catalans sota les sigles de Convergència i Unió (CiU). Entre ells hi havia en Jordi Martínez, alcalde de Lloret de Mar durant l'últim equip de govern preconstitucional (1976-1979) i que, anys més tard, va ser escollit diputat per la circumscripció de Girona a les eleccions del Parlament de Catalunya (1980, 1984 i 1988) dins les llistes de CiU.

Durant anys, Jordi Martínez va compaginar la seva activitat com a

diputat amb la direcció de la DGPEIS, convertint-se en el seu segon director general (1984-1987).

Però la relació de Jordi Martínez amb el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya no acaba aquí. L'any 1992 es crea l'Associació de Bombers Voluntaris de Catalunya (Asbovoca), Jordi Martínez esdevé el primer president d'aquesta associació.

És impossible, doncs, negar la importància de Jordi Martínez en la cimentació del model mixt en el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya.

Model mixt en l'actualitat del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya

Com s'ha senyalat unes línies més amunt, actualment el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya està format per un total de 2.315 bombers professionals i 2.240 bombers voluntaris (recordem que segons els càlculs de CCOO només hi hauria actius entre 500 i 800 bombers voluntaris).

Durant els últims dos anys, resultat directe de les mobilitzacions dels Bombers de la Generalitat de Catalunya de l'any 2018, s'han convocat un total de 900 places de bombers professionals. Per tant, si no hi ha res de nou, entre el 2021 i el 2022 el cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya hauria de comptar amb 3.215 professionals. No obstant això, les jubilacions previstes fins al 2022 ascendeixen a 684 (30% de la plantilla) segons ha reconegut l'exconseller d'Interior Miquel Buch. Per tant, si es fan les sumes i les restes oportunes, s'arriba a la següent conclusió: l'any 2022 hi haurà 2.531 bombers professionals, tornant d'aquesta manera a la insostenible falta de personal actual.

Cal apuntar que la possibilitat de cobrir totes les posicions de la guàrdia durant els 365 dies de l'any es recolza en un volum d'hores extraordinàries del tot desmesurat i injustificat des del punt de vista del repartiment del

treball, criteri que hauria de regir sempre en la gestió de l'administració pública.

Conclusions

Aquest article no pretén encetar una nova picabaralla entre bombers voluntaris i professionals, sinó posar de manifest la manca d'un projecte seriós per al Sistema d'Emergències de Catalunya.

La situació actual ens situa en un servei públic d'emergències totalment desequilibrat: 74 parcs de bombers professionals davant de 76 parcs de bombers voluntaris que no poden garantir la seva presència les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any al territori. A causa d'aquesta falta de cobertura al territori, diferents ajuntaments estan fent servir les ADFs (Associacions de Defensa Forestal), creades pels propietaris agrícoles i forestals, per a realitzar tasques que van més enllà de les seves competències en gestió forestal, el que comporta duplicitats innecessàries i descoordinació amb el Sistema d'Emergències de Catalunya, produint-se, alhora, una involució històrica.

Tampoc es pot obviar que els gestors polítics han utilitzat el model mixt per a maquillar les conseqüències de les retallades, enganyant la ciutadania sobre la possibilitat de garantir el servei de prevenció i extinció

d'incendis i salvaments a tot el territori, cal dir que s'incompleix de manera recurrent la isòcrons de 20 minuts establert al pla director. Fins i tot l'ASBOVOCA parla de col·lapse estructural, negant així l'èxit del model mixt que es pregonava des de determinats àmbits polítics

Actualment es nega la viabilitat econòmica de professionalitzar els parcs de bombers voluntaris, però segons el sindicat Catac, serien suficients 3.000 bombers professionals per a donar cobertura a tot el territori de Catalunya. Si és blindada l'entrada continuada de nous professionals al cos de Bombers es podria aconseguir donar cobertura a tot el territori de Catalunya, construint

al mateix temps un Sistema d'Emergència robust i capaç de donar resposta a totes les necessitats del territori. Els que diuen que Catalunya no es pot plantejar aquest nombre de bombers professionals haurien d'explicar com poden tenir més de 27.000 policies entre Mossos d'Esquadra i policies locals, el paradigma de seguretat hauria de canviar, davant els reptes que ens planteja el canvi climàtic

Rubén García
Bomber de Sant Feliu de Llobregat

Nous BRP

Marc Hernando

Compra i disseny dels nous 92 Bombes Rurals Pesades (BRP)

El 25 d'abril de 2019 es va presentar la licitació per a la compra de 92 BRP pel cos de bombers de la Generalitat de Catalunya, procés que culminarà, segons les previsions, el primer trimestre del 2023 amb l'entrega dels últims 10 vehicles.

Els 92 vehicles es van repartir en 2 lots de 46, per facilitar que es poguessin presentar al concurs de licitació més empreses. Cada lot és de 19.946.850 milions d'euros (IVA inclòs), sent el cost total d'adquisició dels nous vehicles de 39.893.700 euros, i per tant, cada unitat, amb tot el material de la dotació, costarà 433.627 euros.

Un cop superats els diferents procediments administratius obligatoris es va obrir un procés perquè tot aquell personal del cos de bombers que volgués participar en el disseny dels nous vehicles ho pogués fer.

Una trentena de persones, entre bombers, caporals i sergents, van respondre a la crida i van ser repartits en quatre grups:

Grup 1: hidràulica i comprovació de sistemes de seguretat.

Grup 2: dimensionals i dinàmiques.

Grup 3: comunicacions.

Grup 4: dotació.

Un cop fet el repartiment, el primer que es va haver de fer era valorar quina de les 3 cabines presentades per les empreses participants en la licitació, Rosenbauer, Iturri i Flomeyca, era la millor. Aquesta prova, feta a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC), va comptar amb la participació de 20 bombers que van haver de valorar un seguit de punts de cada una de les cabines (seguretat dels ocupants, sistemes de seguretat passiva, protecció de la cabina contra bolcada...). Per un marge molt petit, la cabina millor valorada fou la d'Iturri (7,59 punts) respecte a la de Rosenbauer (7,53). Flomeyca va ser descartada perquè va presentar, el dia de la valoració, un xassís amb tracció 4x2 quan el plec de condicions

demanava una tracció 4x4.

La selecció de la cabina va comportar que Iturri fos l'empresa adjudicatària de la construcció dels 92 BRP. A partir d'aquell moment començà la fase pròpiament dita de disseny de dos prototips, que serviren com a model per la construcció dels 90 BRP restants. Aquesta ha estat una fase plena d'entrebancs a causa del confinament provocat per la pandèmia de la Covid-19, durant el qual no es van poder fer algunes de les visites programades per tractar temes importants del vehicle i determinades situacions es van haver de solucionar telemàticament.

La metodologia de treball seguida des del Servei Tècnic fou exposar als quatre grups les diferents problemàtiques relatives al seu àmbit de treball, que anaven sorgint al llarg del procés. Així doncs, als membres del Grup 1 se'ls va demanar com volien distribuir els dos ERA que havien d'anar dins a la cabina (els altres dos ERA ja estava decidit que anirien fora de la cabina) o als del Grup 4 se'ls va demanar quin material es podria afegir/eliminar a la dotació, a part del que ja venia definit en el

plec de condicions, i com distribuir-lo als armaris. Aquests temes es parlaven a cada grup de treball i es retornava una resposta al Servei Tècnic amb el raonament pertinent que justificava el perquè de la resposta, és a dir, tots aquells aspectes decidits des dels diferents grups tenien una justificació raonada.

Quan es va acabar el disseny dels dos prototips un d'ells es va portar a Bellaterra per fer un seguit de proves i proposar, si calia, canvis en el disseny per a millorar el producte final.

Durant la tardor de 2020, després d'enviar a Iturri un document amb tot un seguit d'aspectes a millorar i problemes detectats, i que calia solucionar, s'havia de començar el procés de producció dels 90 BRP restants. Iniciada aquesta fase de producció en sèrie es rebran els 10 primers BRP al febrer del 2021.

Les entregues posteriors es faran en lots de 10 BRP cada tres mesos, sent la previsió de 40 BRP entregats el proper 2021 i 40 més l'any 2022 i, finalment, l'últim lot de 10 el primer trimestre del 2023.

Serie	Unitats	Data prevista d'entrega
Prototips	2	Juny 2020
Serie 1	10	1er trimestre 2021
Serie 2	10	2on trimestre 2021
Serie 3	10	3er trimestre 2021
Serie 4	10	4rt trimestre 2021
Serie 5	10	1er trimestre 2022
Serie 6	10	2on trimestre 2022
Serie 7	10	3er trimestre 2022
Serie 8	10	4rt trimestre 2022
Serie 9	10	1er trimestre 2023
Total	92	

participat. Trobo molt positiu que aquells qui haurem de fer servir aquests vehicles haguem pogut aportar la nostra opinió per dir com creiem que han de ser, quins factors cal tenir en compte, quines característiques són necessàries i quines no i, fins i tot, poder distribuir el material als diferents armaris en funció de les diferents tipologies de serveis que tenim. Penso que sempre que fos possible hauria de ser així, escoltar la veu de qui farà servir un vehicle, equip, instal·lacions, entre altres per tenir en compte punts de vista que a priori podrien ser obviats.

Al rebre cada lot caldrà fer un seguit de proves per verificar que aquests vehicles s'ajusten a les especificacions tècniques del prototip dissenyat anteriorment. Si es detecta alguna anomalia es retornarà tot el lot perquè es corregeixi el que s'ha detectat. Aquest és un punt important, i diferent a les licitacions fetes fins ara, ja que obre la possibilitat de tornar aquells BRP que no compleixen el que s'ha demanat.

Personalment, crec que el Servei Tècnic va prendre una bona decisió obrint als membres del cos de Bombers la possibilitat de participar en el disseny dels nous BRP, raó per la qual em sento satisfet d'haver-hi

El fet de crear quatre grups de treball va facilitar la nostra tasca (jo estava al grup 4, dotació del vehicle). A través d'internet fèiem videotrucades en les que discutíem els diferents temes als que calia donar resposta i que després, com a delegat del grup, passava al Màxim del Valle, sots-inspector i cap del Servei Tècnic. La comunicació amb ell era molt bona i fluida en els dos sentits. Obert i receptiu a les nostres propostes, acceptant aquelles factibles i descartant aquelles que eren impossibles de dur a bon port.

Un dels aspectes negatius amb què ens vam trobar va ser que hi havia coses que venien determinades pel plec de la documentació de la

licitació, n'hi havia que eren modificables, però altres no i les haurem d'arrossegar molts anys. Per aquesta raó ho vam comentar al Servei Tècnic perquè es tinguessin en compte de cara a la redacció dels propers plec de condicions per l'adquisició de nous vehicles pel cos de Bombers.

Durant el procés ja veiem que hi havia decisions que es prenen en algun dels grups que teníem clar que serien impopulars, com portar 2 equips ERA a l'interior de la cabina o la distribució de material en algun dels armaris, però cal dir que totes aquestes decisions tenen un raonament al darrere, no seran a gust de tothom però no van ser preses sense donar-hi voltes.

I per acabar, voldria dir que tot aquest procés no hauria estat possible sense la participació de tots els implicats, des dels responsables i personal del Servei Tècnic fins als sergents, caporals i bombers que hi vam participar.

Marc Hernando
Bomber de Martorell

Contaminants

David Fernández y Dídac Ramírez

Un punt d'inflexió

Fa gairebé dos anys, el 18 de febrer de 2019, uns companys de l'agrupació de bombers de CCOO de Madrid i Canàries van venir a Barcelona a fer una conferència sobre els agents contaminants a la nostra feina. Un conferència impecable, tant en la vessant pedagògica com a nivell de continguts, que ens va deixar bocabadats a molts dels assistents (poc més de 30 persones).

Aquesta conferència va ser un evident punt d'inflexió que va substituir la falsa intuïció del «m'he embrutat» per un «m'he contaminat».

Aquesta distinció, a priori, pot semblar menor i simple, però és un gir de 180 graus en la gestió post intervenció dels nostres Equips Personals d'Intervenció (EPIs), del nostre comportament, dels nostres hàbits d'higiene i de la nostra obertura al públic en general i a les escoles en particular.

Aquella data va significar l'inici d'una sèrie d'accions que van incomodar a la nostra Direcció General (DGPEIS). El posicionament inequívoc de tots els sindicats amb representació al Cos de

Bombers de la Generalitat de Catalunya i la formació d'un grup de treball en el sí de l'Assemblea de Bombers, la Comissió de Prevenció i Protecció d'Agents Cancerígens (PPAC), formada per bombers prevencionistes i d'altres d'interessats i persones sensibilitzades amb aquesta vessant preventiva, ha obligat a “la casa” a iniciar un treball de recerca sobre les possibilitats que tenim a l'hora de gestionar uns agents contaminants que escurcen silenciosament la nostra esperança de vida.

Queda lluny aquella primera etapa de lluita durant la primavera de 2019. Va ser necessari integrar dins la mateixa Assemblea les derivades que tot allò podria suposar: el negacionisme de la DGPEIS respecte de la validesa dels estudis referits pels nostres companys de CCOO, la lluita per donar a conèixer aquella realitat als visitants externs dels parcs (sobretot escoles) que va tenir com a epicentre el parc de Cornellà de Llobregat,

amenaces d'expedients, enfrontaments entre companys quan aquesta informació no havia sensibilitzat a tothom per igual... Tot va quedar aparentment en un no-res un any després. La Covid-19 va eclipsar aquesta lluita. La comissió PPAC però, va continuar reunint-se i desenvolupant material didàctic per arribar al principal protagonista de tot aquest enrenou: el bomber de parc. El bomber de parc és el primer a patir les conseqüències de la nostra feina i l'últim a rebre les solucions, les quals comencen per una bona informació d'aquest veritable perill, d'aquest enemic invisible.

A tots els parcs us han arribat uns **cartells** amb un resum de tota la problemàtica i les possibles solucions que, a curt termini, podem adoptar amb els recursos, pràcticament nuls, que tenim. Haurem d'estar atents a com evoluciona aquest tema i prendre consciència de la importància cabdal

que té en la nostra realitat laboral.

No estem demanant la lluna, de fet, és una demanda que ja fa anys que bombers d'altres països exigeixen de manera decidida. I és que els models nord europeus de gestió d'EPIs contaminats s'han exportat a molts d'altres països, on la cultura de la prevenció sí sembla ser una política real. Diferents estudis americans i europeus conclouen una major taxa d'incidència de càncer en el col·lectiu bomberil i una esperança de vida fins a 8 anys inferior a la de la mitjana de la societat.

Els primers passos

La nostra DGEPIs tot just ara comença a fer els primers passos en aquest sentit, però estem atents i tenim clar que precisament NO necessitem únicament Instruccions Normalitzades de Treball (INT) com-

plexes d'interpretar, sinó protocols clars i sintètics, formació al col·lectiu i sobretot el material i els mitjans suficients per a què aquesta tasca de prevenció pugui ser una realitat i no paper mullat. No cal inventar res. Només cal aplicar la llei vigent en matèria de PRL fent les oportunes avaluacions com a punt d'inici, com han fet altres cossos de bombers que estan batallant per eliminar aquesta xacra del nostre ofici, com per exemple el model suec Skelleftea. Un cos de bombers exemplar és aquell que fa de la cura dels seus treballadors una prioritat, perquè aquests són la seva major riquesa, perquè tenir cura dels altres implica, abans, tenir cura del teu principal valor actiu: els bombers i bombers.

Us encoratgem a preocupar-vos i sensibilitzar-vos per aquest tema que

afecta, i de ple, la nostra salut i la dels nostres companys i companyes.

David Fernández
Bomber de Cornellà

Didac Ramírez
Bomber de Rubí

assembleabombers

La Cisalla
lakisallabombers@gmail.com

La Cisa